

DEZVOLTAREA COMPETENȚEI STRATEGICE PRIN PROIECTE E-TWINNING

DEVELOPING STRATEGIC COMPETENCE THROUGH ETWINNING PROJECTS

Adriana Silvica LEFTER, România,
Scoala Gimnaziala Elena Doamna, Tecuci,
doctorandă, UPS „Ion Creangă” din Chișinău
ORCID: 0009-0002-4202-1304
leftersed@gmail.com

Adriana Silvica LEFTER, Romania, School Elena Doamna, Tecuci,
PhD student, “Ion Creanga” SPU of Chisinau

CZU: 004:37.022

DOI: 10.46727/c.v2.21-22-03-2024.p77-83

Abstract. The work aims to develop strategic competence among pre-university teachers who carry out international eTwinning educational projects. Through the classroom implementation of these projects in collaboration with international schools, teachers will develop their strategic thinking, which includes needs analysis, setting the theme and objectives, implementation strategies and time management, creative results and adaptability. eTwinning is essentially about working collaboratively. This collaboration is embedded in the implementation of project activities and the realization of common products, with the aim of developing different skills in students. Therefore, a good reason to include eTwinning projects in our teaching practice is that eTwinning facilitates the acquisition and improvement of key competences. eTwinning projects actually bring together different fields and/or disciplines in a complementary way. This projects are based on communication and collaboration with international partners and aim to stimulate interaction with the social environment, the formation of European citizenship to which is added the strengthening of learning strategies that make up the competence to learn to learn throughout life.

Keywords: strategic competence, eTwinning project, collaboration, key skills, communication.

Întreaga societate trece printr-o tranziție accelerată, cu multe transformări în toate domeniile de activitate. Evoluția societății moderne a determinat schimbări semnificative în domeniul învățământului, fiind necesară o adaptare la nevoile acesteia, datorită progresului tehnologic, schimbărilor sociale și cerințelor în evoluție. Aceste schimbări pornesc însăși de la conștientizarea importanței acestei nevoi, fiind urmată apoi de dorința și inițiativa de a realiza acumularea de cunoștințe, formarea de competențe folosind strategii noi de predare – învățare – evaluare. Toate aceste transformări determină și realizarea de schimbări ale rolului cadrelor didactice determinate de provocările și oportunitățile aduse de evoluția tehnologiei.

Dacă până nu demult rolul cadrului didactic era acela de a transmite cunoștințe elevilor, evoluția societății a determinat o mare schimbare, fiind necesară o pregătire și o abordare diferită, fiindcă astăzi în clase se află copiii viitorului, pe care nimeni nu îl poate prevedea. Profesorii de astăzi trebuie să răspundă la nevoile actuale elevilor, încurajându-i să gândească critic, să-i pregătească pentru o lume în continuă schimbare. Acest proces interactiv, învățarea, care trebuie să fie un proces centrat pe elev, determină ca profesorii să își asume mai multe roluri pentru a veni în sprijinul dezvoltării elevilor într-un mod holistic.

Rolurile profesorilor contemporani sunt acum de facilitatori ai învățării, de promotori ai abilităților cheie, ai învățării pe tot parcursul vieții, ai diversității și incluziunii, de integratori ai tehnologiei în învățare. În concluzie, profesorul devine un ghid care îi ajută pe elevi să dobândească abilitățile, cunoștințele și atitudinile necesare pentru a deveni cetățeni responsabili și adaptați la schimbare.

Din aceste roluri decurg dimensiunile *competenței profesionale* ale cadrului didactic, una dintre acestea fiind *competența strategică* care este definită de către Michael Fullan ca fiind „capacitatea de a dezvolta și implementa strategii eficiente pentru a atinge obiectivele de învățare ale elevilor”.

Printre cei care au analizat competența strategică la cadrele didactice este și Helen Timperley care acordă mare importanță „capacității de a planifica, de a lua decizii informate și de a interveni în mod eficient pentru a influența și îmbunătăți rezultatele învățării elevilor”.

John Hattie tratează competența strategică a profesorilor ca fiind „capacitatea de a identifica, prioritiza și implementa intervenții pedagogice care au impact asupra succesului academic al elevilor”.

Conform definițiilor date de către cercetători este evidentă importanța competenței strategice la cadrele didactice concretizată prin adaptabilitate, abilitatea de planificare și intervenție în cadrul activităților și proiectelor educaționale, înțelegerea contextului și preocuparea pentru nevoile individuale ale elevilor.

Cadrul didactic trebuie să fie apt să inițieze proiecte să creeze un proces de învățare bine argumentat, să identifice cele mai bune metode și tehnici de predare și să ajungă la rezultatele finale propuse în toate activitățile pe care acesta le coordonează, cele de la clasă sau cele din cadrul proiectelor educaționale în care acesta se implică. Gândirea strategică este o modalitate de dezvoltare personală și profesională a cadrelor didactice.

Sensul larg al conceptului de “strategie” – este acela de modalitate de figurare și de ameliorare a acțiunilor întreprinse în vederea atingerii unui anumit scop bine precizat, și definește, într-o primă aproximație, necesitatea și utilitatea aducerii conceptului în câmpul educației. Sensul general cu care conceptul “strategie” este utilizat în educație e acela de concepție generală, linie/ modalitate de conceptualizare, orientare și mizare, în viziune sistemică și pe termen lung, mediu sau scurt a pieselor și fenomenelor educaționale. [1, p.21]

Conceptul de strategie a fost introdus și în sistemul de învățământ, deoarece planificarea strategică a devenit parte integrantă a realizării proiectelor educaționale. Actualmente, conceptul de strategie se referă la un set de acțiuni de predare orientate intenționat către atingerea unor finalități specifice, vizând obiective concrete, utilizând metode diverse, procedee și instrumente de lucru.

Strategia în educație, presupune „elaborarea de planuri, de programe, de proiecte pentru a atinge obiectivele generale și specifice, depășind dificultăți particulare sau rezolvând problemele cu care se confruntă sistemul educativ.” [2, p. 414]

Proiectele educaționale internaționale oferă cadrul favorabil dezvoltării **competenței strategice** pentru cadrele didactice, deoarece participarea lor implică o planificare atentă pentru a atinge obiectivele propuse. Profesorii trebuie să dețină sau să-și dezvolte abilități de planificare a activităților în funcție de nevoile descoperite în rândul elevilor.

Orice proiect are nevoie de diferite resurse, cum ar fi materiale didactice, aplicații digitale și tehnologice, resurse de timp și buget. Pentru a atinge obiectivele propuse, pentru a

maximiza eficiența și eficacitatea proiectului cadrul didactic trebuie să își dezvolte abilități de gestionare a resurselor mai sus amintite.

Succesul unui proiect este dat de colaborarea cu partenerii din proiect, dar și de colaborarea cu membrii echipei din școala unde proiectul se implementează. Parteneriatele educaționale implică de multe ori și comunitatea, părinții, reprezentanți ai instituțiilor locale pentru creșterea impactului. Această colaborare dezvoltă abilitățile de comunicare, negociere și rezolvare a conflictelor.

Calitatea unui proiect este dată și de elementele inovative aduse în procesul de predare - învățare, experimentând noi abordări și tehnici pedagogice.

Cadrele didactice implicate în implementarea proiectelor educaționale trebuie să desfășoare adesea activități de monitorizare și evaluare continuă a progresului și a rezultatelor obținute. Prin aceste activități se identifică aspectele pozitive și negative ale proiectului, se întocmesc planuri pentru a face ajustări corespunzătoare în timpul derulării acestuia.

Orice proiect educațional este supus riscurilor ceea ce determină schimbări neprevăzute sau obstacole care trebuie depășite. Profesorii trebuie să-și dezvolte abilități de adaptabilitate și reziliență pentru a face față situațiilor neprevăzute, pentru a gestiona eficient și a continua către atingerea obiectivelor propuse.

În concluzie, prin participarea în proiecte educaționale și prin aplicarea practică a acestor competențe, profesorii pot să-și îmbunătățească abilitățile strategice, profesionale și să-și îmbogățească experiența în domeniul educației.

Unul dintre programele educaționale care vizează dezvoltarea de competențe profesorilor și elevilor este programul eTwinning, cofinanțat de Comisia Europeană și lansat în 2005. Programul este bazat pe activități de tip proiect, realizate în colaborare între școli și derulate prin intermediul platformei digitale europene etwinning.net. eTwinning este bine cunoscut ca fiind comunitatea școlilor din Europa și a început să fie implementat la nivel european în mai 2005 și în octombrie 2007, sub coordonarea Institutului de Științe ale Educației, în România.

eTwinning este implementat în cadrul programului european Erasmus+ pentru Educație, Formare, Tineret și Sport și promovează colaborarea școlară în Europa oferind profesorilor un spațiu comun de dezvoltare a activităților bazate pe proiecte pentru învățare și predare în cooperare. Folosind eTwinning, profesorii au acces, la un clic distanță, la metode diverse și resurse interesante, exemple de bune practici, oportunități de dezvoltare profesională și un spațiu sigur pentru a dezvolta activități transfrontaliere de colaborare care să implice elevii și profesorii din toată Europa. TwinSpace, spațiul de lucru al proiectelor, oferă cadrul în care participanții, profesori și elevi, sunt capabili să dezvolte abilități și atitudini care combină elemente precum creativitatea, gândirea critică, colaborarea, imaginația și a învăța să înveți.

Potrivit unui studiu de monitorizare implementat la nivel european, profesorii consideră că „eTwinning a avut un impact deosebit de pozitiv asupra abilităților lor de predare bazate pe proiecte, abilităților de limbi străine și abilități de colaborare în lucrul cu profesorii din alte discipline. Dezvoltarea competențelor în aceste domenii se poate spune că sunt deosebit de bine abordate în cadrul eTwinning și sunt, de asemenea, competențe pe care profesorii le au altfel ar putea avea dificultăți sau mai puține oportunități de dezvoltare.” (6, p. 5-6)

Platforma eTwinning este considerată un spațiu educațional de comunicare și colaborare pentru colegii profesori; este un spațiu care sporește schimbul de practici și idei, având, pe lângă funcția educațională de implementare a proiectelor școlare, o caracteristică socială.

Fiind înscrisă și activă pe platforma eTwinning încă din 2010, am desfășurat peste 60 de proiecte internaționale în colaborare cu profesori din Europa. Pentru mine acest spațiu colaborativ mi-a oferit oportunitatea de a desfășura proiecte care să conecteze învățarea cu problemele reale ale elevilor. Curriculumul național oferă parțial soluții și răspunsuri la problemele concrete pe care un elev le întâlnește și pe care ar trebui să le rezolve în viața de zi cu zi, sau modalități de a corela informațiile asimilate la diverse discipline. Pornind la afirmația lui J. Moffette că “Cel mai puternic argument pentru interdisciplinaritate este chiar faptul că viața nu este împărțită pe discipline” tocmai aceste proiecte mi-au oferit posibilitatea ca elevii să aplice ceea ce învață în situațiile de viață, prin experimentare.

Ca orice proiect educațional, proiectul eTwinning are ca punct de plecare o nevoie, o lipsă în ceea ce privește cunoștințele, abilitățile într-un anumit context, iar această nevoie, de regulă, se identifică de către cadrul didactic alături de elevi. Identificarea nevoii este urmată de căutarea unui partener care să împărtășească aceleași nevoi și dorințe, alături de elevi cu o vârstă asemănătoare. Etapa următoare după constituirea echipei de proiect este stabilirea obiectivelor care se doresc a fi atinse în cadrul proiectului și a activităților care sprijină demersul de învățare, asimilarea cunoștințelor propuse. În această etapă un rol foarte important îl are comunicarea între profesorii participanți care sunt dispuși să facă schimb de bune practici, să disemineze din alte experiențe de proiect.

Rezultatele unui proiect eTwinning sunt de două tipuri: pe de o parte, acestea sunt tangibile - produse, cum ar fi fotografiile, videoclipuri, publicații pe site-uri web, articole pe blog și cărți colaborative, ghiduri. Pe de altă parte, rezultatele intangibile includ prietenii formate, experiențele pozitive de lucru în comun, comunicarea eficientă în limbi străine, învățarea reciprocă, împărțirea efortului legat de implementarea sarcinilor și bucurie la finalizarea lor.

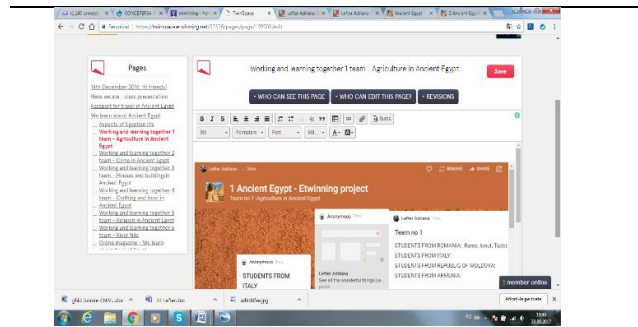
Având în vedere aspectele descrise anterior privind importanța dezvoltării strategice pentru cadrele didactice prin proiectele educaționale eTwinning pot menționa că un exemplu de proiect eTwinning este „Misteries of Ancient Egypt” implementat în anul școlar 2016 – 2017, alături de profesori și elevi din Italia și din Republica Moldova.

Plecând de la moto-ul „ Egiptul este un dar al Nilului” (Herodot) profesorii au creat un demers didactic pentru a descoperi cu mult entuziasm aspecte ale vieții egiptenilor, cultura și misterele unei lumi care nu s-a lăsat încă total descoperită. Pentru a atinge obiectivele propuse ale proiectului, alături de partenerii din Italia și Republica Moldova, căutând cele mai adecvate metode și procedee didactice, care să ducă la accentuarea caracterului activ și conștient al dobândirii cunoștințelor.

Pornind de la faptul că unul dintre cele mai importante criterii de calitate ale unui proiect eTwinning este integrarea în curriculum, am propus studierea conținuturilor în cadrul disciplinelor de limbă și literatură română, în cadrul cărora elevii au lucrat pe grupe și au descoperit singuri căutând și prezentând informații despre ocupații, haine, hrană, construcții și religie Fig.1. Toate aceste informații au fost împărtășite cu partenerii din proiect cu ajutorul internetului, elevii lucrând în grupe transnaționale. Fig.2.

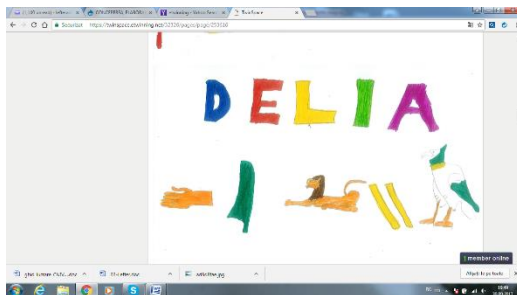

Fig. 1. Lapbook-urile realizate de elevi pe teme diferite despre Egiptul Antic

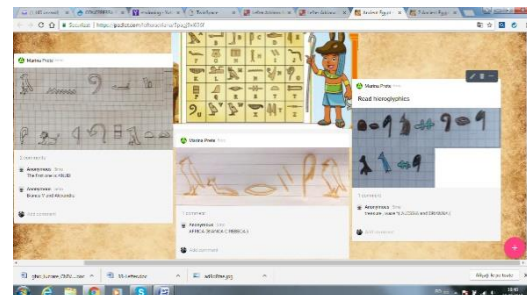

Fig. 2. Platforma de lucru eTwinning cu lucrul pe grupe transnaționale pe teme date

Referindu-ne la integrarea în curriculum am creat contexte de învățare a hieroglifelor cu ajutorul cărora elevii și-au scris numele (Fig 3) și au realizat un minidicționar al cuvintelor uzuale din limba română și italiană (Fig 4). Cunoștințele de limbă despre piramide au fost completate în cadrul orelor de matematică în cadrul cărora elevii au învățat corpurile geometrice – piramida, elevii construind piramide după modelul celor din Valea Regilor folosind diverse materiale.

Fig. 3. Numele elevilor scris cu hieroglife

Fig. 4. Aspecte din activitatea transnațională colaborativă pe tema hieroglifelor

Consideram că un rol foarte important în dezvoltarea competenței strategice la cadrele didactice este identificarea metodelor, căilor de a atinge obiectivele propuse în proiect. Investigarea științifică a fost o metodă care a fost aplicată cu succes în derularea acestui proiect, coordonând elevii să descopere prin realizarea unui experiment care era tehnica folosită de egipteni pentru mumificarea corpurilor. Folosind felii de măr, sare fină, sare grunjoasă, bicarbonat de sodiu elevii au descoperit care dintre substanțe contribuie mai bine la deshidratare și extragerea apei dintr-un corp.(Fig 5) Elevii au cântărit la începutul și la finalul experimentului, după șapte zile, feliile de măr folosite, descoperind că tehnica folosită de egipteni era foarte bine aleasă. Acest aspect al mumificării, aspectele religioase au fost fascinante pentru copii care si-au dorit să fie parte din proiect realizând în cadrul orelor de arte vizuale și abilități practice măști asemănătoare zeilor egipteni folosind tehnici de lucru diferite. (Fig 6)

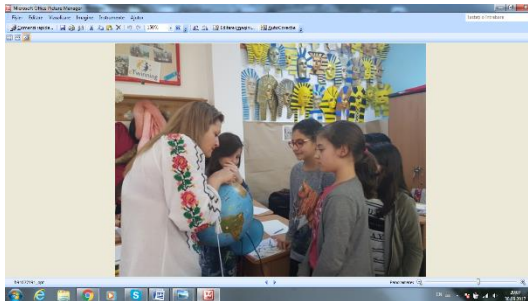

Fig. 5. Realizarea experimentului privind deshidratarea felii de măr.

Fig. 6. Rezultatele experimentului, măsurători și concluzii

Aspectele geografice au completat cunoștințele elevilor despre lumea egipteană, elevii descoperind noi continente folosind globul pământesc sau aplicația Google Maps (Fig 7), Africa fiind continentul asupra căruia am insistat mai mult, descoperind astfel vecinii, consecințele așezării Egiptului în nordul Africii, prezența deșertului Sahara ilustrat și în cadrul orelor de Arte plastice. (Fig 8)

Fig. 7. Identificarea continentului Africa pe glob

Fig. 8. Desene realizate de elevi cu aspecte din deșertul Sahara

După cum a fost deja menționat, un factor care dă calitate proiectelor eTwinning este colaborarea și comunicarea cu partenerii, profesorii coordonând videoconferințe cu partenerii din proiect pentru a schimba păreri, impresii și pentru a identifica nivelul de cunoștințe asimilat, folosind diverse aplicații digitale. Fig 9, 10.

Fig. 9. Jocul Kahoot cu întrebări despre Egiptul Antic

Fig. 10. Clasamentul final după jocul Kahoot

Din cele prezentate mai sus se poate concluziona că implicarea cadrelor didactice în proiectele eTwinning înseamnă asumarea îndeplinirii unor obiective într-un mediu stimulator, provocator și pozitiv de învățare. Un proiect educațional oferă mereu un cadru de lucru nou, parteneri noi, teme și metode inovative de învățare, modalități prin care se crează un parcurs de învățare. Ciclul urmat de un proiect educațional pornește de la nevoile beneficiarilor proiectului, urmat de stabilirea unor obiective clare și identificarea activităților relevante prin care era satisfăcută cunoașterea. Îndeplinirea tuturor sarcinilor în colaborare cu partenerii, gestionarea

eficiență a resurselor și situațiilor provocatoare, atingerea obiectivelor și obținerea rezultatelor propuse au oferit calitate proiectului, acesta primind Premiul II la Premiile Naționale eTwinning în 2018 în România.

BIBLIOGRAFIE

1. STANCIU, N., STANCIU, R.M., *Reflecții metodice și psihopedagogice*, Editura CCD „I.Gh. Dumitrascu” Buzau, 2005
2. GAZIER, B. *Strategiile resurselor umane*. Iași: Institutul European, 2003. ISBN 973-611-233-0;
3. KEARNEY, Caroline; GRAS-VELÁZQUEZ, Àgueda, 2015. *eTwinning Ten Years On: Impact on teachers' practice, skills, and professional development opportunities, as reported by eTwinners*. Central Support Service of eTwinning - European Schoolnet, Brussels.
4. CRAWLEY, C., DUMITRU P., GILLERAN, A. (2007). *Learning with eTwinning. A Handbook for Teachers*. [online] [cited 18 January 2009].
5. CRIȘAN, Ileana Gabriela; ALBULESCU, Ion, 2018. *Developing visual art competence in young students (7-9 years old). A comparative study involving students from Romania, Poland, Turkey and the Republic of Moldavia, participants in the eTwinning Programme*. In: *Educția 21 Journal*, (1) 2018, DOI: 10.24193/ed21.2018.16.18, pp.146-152.
6. CATANĂ Luminița, MIHĂILESCU Angelica, *Learning experiences of the students in etwinning projects Experiențe de învățare ale elevilor prin intermediul proiectelor eTwinning*, *Revista de Pedagogie/ Journal of Pedagogy*, 2022
7. OANCEA, C. *Cadrul didactic – un profesionist în sistemul de învățământ*, *Tribuna învățământului*, 21/03/2018
8. ANTIP Crina-Ramona, *Strategia Didactică - Definiții ale conceptului*, [online]. [citat 05.03 2023]. Disponibil https://ibn.idsi.md/sites/default/files/imag_file/26-31_50.pdf
9. FULLAN Michael, CUTTRESS Claudia, KILCHER Ann-*Forces for leaders of change*<https://michaelfullan.ca/wp-content/uploads/2016/06/13396067650.pdf>
10. 10 TIMPERLEY Helen, *Teacher professional learning and development* [online]. [citat 07/2007]. Disponibil http://www.iaaed.org/downloads/EdPractices_18.pdf
11. Hattie John, *Teachers Make a Difference, What is the research evidence?* 2003 [online]. Disponibil https://research.acer.edu.au/research_conference_2003